

Herijking kennisbases pabo Landelijke oploop 27 juni 2024 | vragen en antwoorden

Donderdag 27 juni organiseerden LOBO en 10voordeleraar een landelijke oploop die in het teken stond van de herijking van de kennisbases van de pabo. Tijdens de bijeenkomst werd een aantal vragen gesteld in de chat en in de mentimeter. In onderstaand document voorzien we deze vragen van antwoorden.

Graag tot ziens bij een volgende landelijke oploop!

Karin van Weegen

Arie Vonk

De kennisbases van de leergebieden van de pabo worden herijkt. In hoeverre gaan er ook veranderingen plaatsvinden in de toetsing ervan?

Het antwoord op deze vraag is tweeledig. Aan de ene kant heeft de herijking van de kennisbases van Nederlands en rekenen en wiskunde een direct effect op de landelijke kennistoetsen van deze leergebieden. De toetsmatrijzen van deze kennisbases zullen op grond van de herijkte kennisbases opnieuw worden samengesteld. Op basis daarvan zullen de landelijke kennistoetsen worden samengesteld en afgenomen. Aan de andere kant is het aan de instellingen om de inhouden van de kennisbases op adequate wijze te borgen in het eigen curriculum. Dat kan in onderwijs, praktijkleren en toetsing. Daarmee houden we ons echter in het proces van herijking van de kennisbases van de leergebieden als zodanig niet mee bezig.

Wanneer is het herijkingsproces dat nu loopt voltooid?

De herijking van de kennisbases is een langdurig proces. Er lopen diverse trajecten; de kennisbases van alle leergebieden worden de komende periode in diverse 'tranches' herijkt. We richten ons voor de daadwerkelijke implementatie van de herijkte inhouden van de diverse kennisbases in het curriculum van de pabo's op studiejaar 2026-2027. Dat betekent dat de afzonderlijke kennisbases van de leergebieden, maar ook in onderlinge samenhang per februari 2026 afgerond moet zijn. De door de herijking aangepaste landelijke kennistoetsen van de leergebieden Nederlands en rekenen en wiskunde zullen een jaar later, in studiejaar 2027-2028 worden ingevoerd.

In het regeerakkoord op hoofdlijnen wordt gesproken over een splitsing van de pabo, in het jonge en het oudere kind. Wordt hier al rekening mee gehouden bij de herijking van de kennisbases?

Een van de uitgangspunten bij de herijking van de kennisbases van de pabo is het aanbrengen van mogelijk specifieke uitwerkingen voor het jonge, dan wel het oudere kind op de basisschool. De kernteams van de verschillende kennisbases nemen dat mee bij de herijking van de inhoud en ervan.

Met de mogelijke gevolgen van een splitsing van de pabo kunnen we vooralsnog geen rekening houden. Het definitieve politieke besluit hiertoe is nog niet genomen. We weten niet hoe een mogelijke splitsing eruit komt te zien en wat hiervan de praktische consequenties zullen zijn. Zodra hierover een besluit is genomen, zullen we de herijkte kennisbases opnieuw kritisch tegen het licht moeten houden en hier mogelijk op aanpassen.

Binnen de zogenaamde onderwijsregio's worden de krachten door schoolbesturen en lerarenopleidingen gebundeld voor het werven, matchen, opleiden, begeleiden professionaliseren. Wordt hier rekening mee gehouden bij de herijking van de kennisbases?

In de kennisbases van de leergebieden voor de pabo zijn de kennis en de vaardigheden opgenomen waar elke startbekwame en vakbekwame leraar over moet beschikken, ongeacht de verschillende onderwijsregio's.

Bij de herijking van de kennisbases wordt gesproken over het startbekwame en het vakbekwame deel. Voor wat betreft het vakbekwame deel, dus dat wat na de pabo komt, op welke manier worden deze inhoud en precies geborgd?

De Vereniging Hogescholen is als zodanig verantwoordelijk voor de borging van het startbekwame niveau van de leraar basisonderwijs. Hierin zijn de basale kennis en vaardigheden voor de verschillende leergebieden opgenomen. Tijdens het proces van herijking worden de verschillende kernteams door de advieskringen inhoudelijk van feedback voorzien.

Ook kijkt het zogeheten Opleidingsberaad Leraren kritisch mee of de processtappen op een juiste, adequate wijze zijn gezet. Op deze manier zorgen we ervoor dat het startbekwame niveau op adequate en verantwoorde wijze wordt beschreven.

Bij de beschrijving van het vakbekwame niveau zijn ook andere partners betrokken in het Opleidingsberaad Leraren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het ministerie van OCW, de Algemene Onderwijsbond (AOB) en de Algemene Vereniging van Schoolopleiders (AVS).

Met elkaar worden afspraken gemaakt over het vakbekwame niveau van de leraar, juist ook in relatie tot het startbekwame niveau. Verdere concretisering hiervan mag de komende periode van het Opleidingsberaad Leraren worden verwacht.

Het werkveld is actief betrokken in de verschillende kernteams. Ook hebben alumni een rol in de advieskring van de verschillende leergebieden. Zijn er concrete vragen die vanuit het werkveld worden gesteld?

Bij de kernteams van de leergebieden Nederlands en rekenen en wiskunde zijn vier en respectievelijk drie experts vanuit het werkveld betrokken. Bij de werving en de selectie van die kandidaten hebben we hen gevraagd wat ze in wilden brengen in het kernteam van het betreffende leergebied. Hierbij gaven zij veelal aan ervoor te willen zorgen dat de inhoud van de kennisbases een nadrukkelijke relatie heeft met de onderwijspraktijk van elke dag. En bovendien willen ze er zorg voor dragen dat er ruimte is om bepaalde inhoud van de kennisbases verdiepend uit te werken na de pabo. Hierbij kan worden gedacht aan onderwerpen als klassenmanagement, differentiatie en passend onderwijs in relatie tot het betreffende leergebied.

Een van de uitgangspunten voor de herijking van de kennisbases van de pabo is om de overladenheid van het initiële, voltijdsprogramma van de opleiding tegen te gaan. Onder meer door onderscheid aan te brengen tussen startbekwaam en vakbekwaam. Echter niet iedereen ervaart deze overladenheid.

De overladenheid van het curriculum van de pabo is op meerdere momenten en via diverse kanalen naar voren gekomen. Niet alleen is dit geconstateerd door de leden van het Landelijk Overleg Lerarenopleidingen Basisonderwijs (LOBO), ook het ministerie van OCW heeft dit nadrukkelijk naar voren gebracht in de zogenaamde Toekomstverkenning (2023). Ten slotte bleek dit ook uit het rapport 'Taal en rekenen in het vizier' van de Onderwijsraad (2023). Daarin wordt aangegeven dat er te veel in de reguliere pabo-opleiding aan bod komt, wat ten koste gaat van meer specifieke verdieping op onderwerpen.

Tenslotte, ter informatie en goed om te weten

Actuele informatie en achtergronden vind je via de themapagina '[Herijking Kennisbases pabo](#)' van [10voordeleraar](#) en via [paboweb](#)